

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2026-337

26.3.2026

HELP Forsikring AS

Retts hjelp

Advokatforsikring – utgifter som overstiger offentlig salærsats – saksbehandlingstid.

Forsikringstakers kjæreste, sikrede, var i tvist med sin tidligere partner om barnefordeling. Sikrede engasjerte ekstern advokat i november 2023. På dette tidspunktet var motparten allerede representert av HELP. I august 2024 informerte motparten om at han ville ta ut stevning mot sikrede i slutten av august. Sikrede meldte så inn krav under advokatforsikringen. Ved innmeldingen informerte sikredes advokat om interessekonflikten. Foretaket etterspurte så mer informasjon om forholdet mellom sikrede og forsikringstaker for å vurdere dekning. Samtidig informerte foretaket om vilkårene ved bruk av ekstern advokat. Etter å ha mottatt ytterligere informasjon fra sikrede, avslo foretaket dekning den 26.8. Foretaket mente at forsikringstakers kjæreste ikke var sikret, da hun hadde en annen folkeregistrert adresse enn forsikringstaker. Sikrede sendte inn klage den 23.9. Foretaket bekreftet så dekning den 1.10. Den 14.10. skrev foretaket at det var en interessekonflikt i saken og informerte sikrede om at det kunne utpeke en av sine samarbeidspartnere, slik at sikrede ville ha samme dekning som ved intern advokat. Sikrede ønsket ikke å bytte advokat på det tidspunktet i saken og ba foretaket om å dekke kostnader som oversteg offentlig salærsats. Foretaket aksepterte så å dekke salær på advokatens sats fra 21.8.24–1.10.24. Videre aksepterte foretaket å dekke rettsgebyr og eventuelle idømte sakskostnader. Foretaket avviste ansvar for øvrige advokatutgifter som oversteg offentlig salærsats, da vilkårene fastsatte at dekningen var begrenset til offentlig salærsats ved ekstern advokat. Sikrede anførte imidlertid at foretaket måtte dekke advokatkostnadene fullt ut fordi foretakets opprinnelige avslag og lange saksbehandlingstid hadde tvunget sikrede til å benytte ekstern advokat. Videre anførte sikrede at interessekonflikten ikke kunne løses ved at HELP utpekte en ekstern advokat. Nemnda kom til at foretaket ikke var ansvarlig for advokatutgifter som overstiger offentlig salærsats, og viste blant annet til at foretaket i tilstrekkelig grad hadde informert om begrensningen. Nemnda fant heller ikke noe å utsette på foretakets saksbehandlingstid.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for advokatutgifter under rettshjelpsdekning uten begrensningen for offentlig salærsats.

Sikredes advokatforsikring har følgende vilkår:

9.3

Advokatbistanden og -meklingen dekkes med en timesats begrenset oppover til den offentlige salærsatsen (jf. salærforsikringen § 2).

Sikrede er forsikringstakers partner og engasjerte 2.11.23 en ekstern advokat i forbindelse med tvist om barnefordeling. Advokaten mottok 15.8.24 e-post fra motpartens prosessfullmektig om at de ville ta ut stevning i slutten av august 2024. Det er opplyst at stevningen ble sendt inn den

28.9.24 og tilsvarefristen var den 22.10.24.

Advokaten meldte 21.8.24 krav under rettshjelpforsikringen. Da forsikringstakers partner ikke hadde samme folkeregistrerte adresse som forsikringstaker, etterspurte foretaket mer informasjon for å kunne vurdere dekningsspørsmålet. Foretaket informerte om forskjellen i vilkårene ved bruk av ekstern advokat, og om at de ved interessekonflikt kunne utpeke advokat i saken.

Sikredes advokat svarte at de mente at det forelå en interessekonflikt i saken, slik at sikrede ikke kunne benytte advokat i HELP. Sikrede ønsket i utgangspunktet å fortsette med sin eksterne advokat, men hun ba HELP om å opplyse om hvilke samarbeidende advokater hun kunne velge mellom ved full dekning.

Foretaket avsto dekning den 26.8.24. Avslaget ble begrunnet med at forsikringstakers partner ikke var ansett som husholdningsmedlem, og således ikke var sikret.

Sikrede klaget 23.9.24 til foretakets interne klagenemnd. Foretaket omgjorde imidlertid avslaget før nemnda behandlet klagen og sendte 1.10.24 bekreftelse på dekning fra oppdraget ble påbegynt 2.11.23. Foretaket informerte samtidig om begrensninger ved bruk av ekstern advokat.

På forespørsel fra forsikringstaker bekreftet foretaket 14.10.24 interessekonflikt i saken og opplyste at det kunne utpeke en advokat blant sine samarbeidspartnere. Sikrede ville da ha samme dekning som ved bruk av en av HELPs egne advokater. Foretaket ba sikrede om å ta kontakt ved spørsmål.

Forsikringstaker krevde 15.10.24 dekning av advokatkostnader etter advokatens sats. Han begrunnet det med at et påtvunget advokatskifte for hans partner var uforholdsmessig og belastende. Videre var han kritisk til foretakets saksbehandlingstid, og at HELP hadde svart på henvendelsene på en slik måte at rettslige skritt nå var tatt.

I e-post av 21.10.24 aksepterte foretaket å dekke den juridiske bistanden for perioden fra 21.8.24–1.10.24 iht. advokatens sats. Videre aksepterte foretaket å dekke rettsgebyr og eventuelle idømte sakskostnader. Foretaket bestred dekning for øvrige advokatkostnader utover offentlig sats. Videre skrev foretaket at det ikke oppga sine samarbeidspartnere over e-post til kunde eller eksterne advokater, men oppgjørsavdelingen ville peke ut en adekvat samarbeidspartner basert på fagområde dersom det var aktuelt.

Sikrede krever dekning for advokatutgifter som overstiger den offentlige salærsatsen. Sikrede kunne ikke velge en advokat hos HELP, da motparten var representert av HELP. Foretaket informerte først om muligheten til å la seg bistå av ekstern advokat i e-post av 14.10.24. På dette tidspunktet hadde saken kommet langt, og det var kort tilsvarefrist. Et advokatbytte ville ha medført langt høyere kostnader for HELP enn å dekke den allerede engasjerte advokaten sin timesats fullt ut. Foretaket har gjennom sin saksbehandlingstid og opprinnelige avslag satt sikrede i en situasjon hvor ekstern advokat må benyttes. Da sikrede fikk innvilget dekning den 1.10.24, fikk sikrede ingen informasjon om hva slags advokat HELP kunne tilby.

Sikrede bestrider at bistand fra en av foretakets samarbeidspartnere er tilstrekkelig til å eliminere interessekonflikten som oppstår ved at HELP representerer begge sider i saken. Sikrede har ikke fått opplyst hvilke advokater de i så tilfelle kan få bistand fra, herunder om det er noen lokale advokater som kan benyttes. Det er ingen informasjon om hvilke og hvor sterk knytning disse «samarbeidende advokatene» har til HELP, og det er dermed vanskelig å vurdere om de er uavhengige eller om de kan sies å drive virksomhet i et fellesskap. Vilkårene pkt. 9.3 regulerer ikke spesifikt hva som gjelder ved en interessekonflikt.

Forsikringsforetaket bestrider at sikrede har krav på dekning av advokatutgifter som overstiger den offentlige salærsatsen. Sikrede har ekstern advokat, og da gjelder vilkårene pkt. 9.3, som angir at timesatsen er begrenset oppad til den offentlige salærsatsen. I de tilfeller HELP utpeker advokat, dekkes også advokatbistanden med en timesats begrenset oppover til den offentlige salærsatsen, jf. pkt. 9.2. Beløpsbegrensningen er akseptert i nemndspraksis, jf. FinKN 2022-544.

Foretaket avviser ansvar for kostnadene som overstiger offentlig salærsats på annet grunnlag. Foretaket har ikke hatt sen saksbehandlingstid som har medført at advokatbytte er uforholdsmessig. Sikrede har vært representert av ekstern advokat i mer enn ni måneder før de kontaktet foretaket. Foretaket avslo dekning tre dager etter henvendelsen ble sendt inn. Etter at sikrede sendte inn klage fire uker senere, ble avslaget omgjort en uke etterpå. Spørsmålet om dekning var ikke klart, da partene hadde ulik bostedsadresse og hadde vært sammen i noen måneder før saken oppstod. Foretaket har også dekket advokatkostnader som overstiger offentlig salærsats i perioden fra avslaget til dekning ble innvilget og akseptert ansvar for eventuelle idømte sakskostnader og rettsgebyr. I tillegg har foretaket informert om muligheten for at HELP utpeker en advokat ved interessekonflikt i e-post av 22.8.24. Dersom advokatbytte var aktuelt, kunne sikrede ha kontaktet foretaket angående dette etter at dekning var innvilget.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket er ansvarlig for dekning av advokatutgifter som overstiger offentlig salærsats.

Sikredes advokatforsikring har følgende begrensning:

Advokatbistanden og -meklingen dekkes med en timesats begrenset oppover til den offentlige salærsatsen (jf. salærforsikringen § 2).

I henhold til vilkårene kan foretaket begrense dekningen til offentlig salærsats. Nemnda har også godtatt slike vilkår tidligere, jf. eksempelvis FinKN 2016-185, 2022-112 og 2024-183. I FinKN 2022-122 uttalte nemnda følgende:

Selskapet kan begrense sitt ansvar så lenge det ikke gjør det umulig for sikrede å gjøre et rimelig valg av egen advokat. Etter nemndas syn innebærer ikke begrensningen til den offentlige salærsatsen at sikrede ikke har en slik rimelig valgadgang, se også FinKN 2016-185.

Nemnda kan ikke se at det forhold at sikrede ikke kunne benytte seg av foretakets advokater fordi motparten var representert av foretaket gir grunnlag for å se bort fra klausulen, se FinKN 2016-185.

Foretaket kan likevel bli ansvarlig for høyere advokatkostnader pga. manglende informasjon etter fal. § 1-5, jf. fal. § 21-2, jf. FinKN 2023-826, basert på skl. § 2-1.

Foretaket informerte om beløpsbegrensningen ved bruk av ekstern advokat i e-posten til sikredes advokat den 22.8.24, som er dagen etter at kravet var meldt inn. Videre skrev foretaket at dersom det forelå en interessekonflikt som medførte at HELP var forhindret fra å behandle saken, så kunne HELP utpeke en advokat blant sine samarbeidende advokater. Kunden ville da ha samme dekning som ved bruk av en av HELPs egne advokater. I dekningsbekreftelsen av 1.10.24 gjentok foretaket at dekningen var begrenset til offentlig salærsats ved bruk av ekstern advokat.

Da sikrede tok opp spørsmål om interessekonflikt, ble dette bekreftet av foretaket i e-post av 14.10.24. Foretaket gjentok at det kunne utpeke en advokat blant sine samarbeidspartnere, og at dekningen ville bli den samme som ved bruk av HELPs egne advokater. Foretaket anmodet sikrede om å ta kontakt ved spørsmål. Nemnda mener foretaket med dette har informert tilstrekkelig om muligheten til å benytte en av foretakets samarbeidspartnere og begrensningene ved bruk av

ekstern advokat.

Sikrede anfører imidlertid at foretakets saksbehandlingstid og opprinnelige avslag satte sikrede i en situasjon som medførte at ekstern advokat måtte benyttes. Sikrede opplyste om interessekonflikten ved innmelding, men foretaket informerte først 14.10.24 om muligheten til å få utpekt en samarbeidspartner. Da hadde motparten 28.9.24 tatt ut stevning med tilsvarsfrist 21.10.24.

Slik nemnda forstår saken, var det i hovedsak forhold på sikredes side som medførte at det var vanskelig å bytte advokat da saken ble meldt til foretaket.

Sikrede engasjerte ekstern advokat i november 2023, åtte måneder før det ble søkt om dekning under forsikringen. Saken ble først meldt til foretaket etter at motparten hadde varslet sikredes advokat om at de ville ta ut stevning i slutten av august. At sikrede ventet så lenge med å melde inn saken må være sikredes risiko.

Etter det opplyste er det heller ikke riktig at foretaket først 14.10.24 informerte om muligheten til å få utpekt en av foretakets samarbeidspartnere. Som nevnt informerte foretaket i e-post av 22.8.24 om begrensninger ved bruk av ekstern advokat og muligheten til å få oppnevnt en av foretakets samarbeidspartnere.

Nemnda kan heller ikke se at det er noe å utsette på foretakets saksbehandlingstid. Foretakets første avslag ble sendt fire dager etter at kravet var meldt. Deretter gikk det fire uker før sikrede klaget på avslaget. Foretaket omgjorde avslaget åtte dager etter mottatt klage. Hoveddelen av tidsbruken skyldes dermed sikrede.

Sikrede anfører i ettertid at opplegget med bruk av en ekstern advokat utpekt av foretaket ikke er tilstrekkelig til å unngå interessekonflikt når foretaket representerer motparten. Nemnda kan ikke se at sikrede har dokumentert at reglene om interessekonflikt er til hinder for en slik løsning.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Merete Anita Utgård (bransjerepresentant) og Fanny Helle (forbrukerrepresentant).